

Baltijas Semkopis.

Maksā:

Par gadu 2 r., par 1/2 gadu 1 r. 10 l., par 3 mēn. 60 l.; ar pēfuhitšanu: a) par pastu: 2 r. 60 l., 1 r. 40 l., 90 l.; b) Jelgavā: par gadu 2 r. 30 l.

Studinājumi

maksā 5 lap. s. par rindinu.

3. gada-gabjums.

Abstellešana:

Jelgavā: „Balt. Semfop.“ redakcija, Katoļu eša № 2 (sehta); Rihgā: Seela Kaleju-esele № 4, pē Kapteina un Lugaļa t. t. grahmatu-bodē un pē Verchendorff t. Kalkuselele № 13. Bitur: Pē mahzitateem, iskolotajem, pag. megateem, srihwereem zc. un wids grahmatu-bodēs.

№ 43.

Jelgavā, treschdeenā, 26. oktobrī.

1877.

Mahditaja: Atklasta wehstule Leepojas Latw. namneceem un zitas nekustoschas mantas ihpashneceem. Bahras. — Wis pahriga data: Muhšu juhteli. — Sa-dshwe un sinatniba. — Dajchadas sinas: No ahrsemehm. No eeshsemehm. No fara-lauceem. Wisjannatās sinas un telegrami. Andes sinas. — Studinajumi.

Atklasta wehstule Leepojas Latw. namneceem un zitas nekustoschas mantas ihpashneceem.

Sauno pilsehtas-likumū leetā.

Zeenijami kungi! Pēshmedami, ka Zums „Leepajā truhft to lihdselku zaur dshwu wahrdu, kas tahm zitam kahrtahm Baltijas leelafās pilsehtas jauno pilsehtas-likumū leetā teel pafneegti“, kahdi 50 ij Zuhšu widus zaur ihpashu rakstu „fawā un fawu dalibneeku wahrda“ mani usajzinajushchi, aishnakt us Leepaju un klajōs preeksh-nesumōs isfkaidrot, kas Zums ihpashchi mehrā janem, lai Zuhš pē nahfoschahm pilsehtas weetneeku un waldes wehleschanahm fawas tee-fibas kahrtigi waretu isleeta.

Pateizotees par to godu, ko Zuhš man zaur scho usajzinashanu parahbijushchi, tāpat ari par teem mihtem wahrdeem Zuhšu min. rak-stā, man no firds janoschelo, ka Zuhšu wehleschanas tahdā wihjē nespehshchi ispidit, — jau newatas un nenokawejamu darbu deht. Tadeht es pehz faweem wahjeem spehteem mehginashu, Zums us schi zeta palihgā nahkt, zeredams, ka ari muhsu ziti zeen. lasitaji scho rak-stinu pē malas ne-atsums, jo lai gan jaunee pilsehtas-likumū lau-zineekus ne-aisnem teesham, tad tas aplinkus tomehr noteek, it ka no otras puses lauppagastu eeshchiga attihstishchanahs atkal muhsu pilsehtas sinamā mehrā ne-aisnemas nepamet.

Wisus pilsehtas-likumus galu no gala schē isfkaidrot, naw eepshjams. Zshu pahrskatu, kur schē likumi ar muhsu lauppagastu nobibinashanas-likumeem salihdsinati, Zuhš jau esat lasijushchi „Balt. Semf.“ 19. num. no 1877. g. Ja wehlatees, tad redakcija kahdus pahraf atlikushos eksemplarus no schi numura Zums wehl labprahst pēfuhitshs. Turpreti scho likumu skaidrs tulkojums (no A. We-bera t. isdewis B. Dihrit t.) ir dabujams zaur kuru katru Latw. grahmatu bodi. Tadeht man schē pēkritihš tikai:

a) Zuhš ihpashchi usmanigus darit us teem likumu nosazi-jumeem, kas us wehletaju aktivahm un pasiwahm teeshahm simejshs un

b) fawas domas isfazit, ka Zums, ka Latweescheem, schihš fawas teeshibas tanis zaur likumeem zeltās robeschās kahrtigi buhtu ja-isleeta.

A) Kas pē pilsehtas weetneeku un amata-wihru iswehlescha-nas war dalibu nemt (aktiwa wehleschanas-teešiba) un kas tahdās weetās war eezelti tapt (pasiwā wehl. teešiba), to skaidri un plashchi nosaka pilš. jauno likumu art. 17. lihds 22. un art. 35—38. (Stat. ari min. „Balt. Semf.“ num.)

Wisi wehletaji preeksh wehleschanas termina teel šarakstiti ihpa-shchōs rukōs un teel noschirti trijās schkirās, no kuraht katrai schkirai weena treschdata (1/3) no wiseem pilsehtas weetneceem ja-iswehl. Pē

I. schkiras peeder tee pilsehtas eeshiwotaji, kas tahs wisleelafās pil-sehtas nodoschanas maksā, tā ka wini kopā 1/3 no wisahm schihm no-doschanahm nesh; pē II. tee, kas masafās nodoschanas, bet pa wiseem kopā atkal 1/3 no wisahm nodoschanahm maksā, un pē III. tee, kas tahs wismasafās nodoschanas, bet kopā tāpat 1/3 no wisahm pilš. nodoschanahm maksā.

Nā no tam redšams, tad wehleschanas-teešibas tē ne wis pehz tam, zil maksataju pē weenas waj otras schkiras peeder, bet pehz tam ir pēschirtas, kahdās nodoschanas weena waj otra wehletaju schkira maksā. Peemehra deht: Pilsehtas nodoschanas istaitu pawisam 16,000 rubku.

Schee 16,000 rubki nu jashkir 3 dakās t. i. us katru no tahm 3 wehletaju schkirahm pa 1 dakai. Bet nu katrā schkirā newar buht lihdsigs skaits wehletaju un maksataju, tadeht isdalishana buhs tahda:

I. schkira. 16 wehletaji maksā	5333 1/3
II. " 40 " " "	5333 1/3
III. " " 460 " " "	5333 1/3, 16,000

No tam nu redšams, ka tapate sumā, ko III. schkirā 460 mak-sataji jeb wehletaji nesh, I. schkirā kriht us tikai 16 zilwekem, bet pa to tad ari schē 16 iswehlē til pat daudš pilsehtas weetneeku, ka III. schkirā wisi 460 kopā; t. i. pilnu trescho datu. Tapeh; tad ari schihš III. schkiras peederneeki toti malditos, kad wini domatu: „mehs ar faweem 460 balseem pē weetneeku wehleschanas pirmo un otro schkiru glushchi pahrspehšim,“ jo pateesibā wini schini sini nebuht ne-speh; wairaf, ka tee 16 pirmajā un tee 40 otrajā schkirā.

Bet ja ihsti grib sinat, waj wisi tee, kam pē wehleschanahm teešiba, ari ir eerakstiti wehleschanas listēs jeb rukōs, tad ka lehti protams, wispirms jasin, kam tahda teešiba peenahfahs un tadeht skaidri ja-eepashstahs ar min. art. 17—22 un 35—38. Wehleschanas listēs 2 mehneschi preeksh wehleschanas-termina japašlubina wiseem par sinu tahdā wihjē ka pilsehtas weetneeki nosaka (art. 26). 2 nedeku laikā no tahs deenas, kad listēs iskludinatas, katram pilsehtas eeshiwotajam ir teešiba kahdu neriktigumu waj nepilnibu, ko tas listēs usgahjis, pilsehtas waldei (schoreis magistratam) peerahdit, kura tahs listēs tad wehl reis pahrlabo un šataifa un tad eesneeds pilseh-tas weetneeku šapulzei. Kad schi listēs pahrluhkojuse un apstiprina-juse, tad wina tahs atdod pilš. waldei atpakaļ ne wehlah ka mehnesi preeksh wehleschanahm, lai nu ša-ajzina wehletajus. Turklahst schi šapulze pašlubina, ko wina listēs pahrlabojuše (art. 27 un 28). Kas ar weetneeku šapulzes špreedumu naw meerā, tam 7 deenu laikā no tahs deenas rehkinot, kad schis špreedums kluwa pašlubinats, ja-fuhds pē gubernatora (art. 29).

Zhpashchi wehl japeeshimē, ka tee wehletaji, kas wehleschanas listēs trijās schkirās eerakstiti, tikai pilsehtas weetneekus iswehl, un ka scho iswehletu weetneeku šapulze ij fawa widus iswehl pilsehtas galwu un tos zitus amata-wihrus. Tadeht ir glu-schi nepareisi, kad pirmee wehletaji fawu usdewumu tā šaprot it ka wineem peenahktos schos amata-wihrus eezelt, — wina peenahkums aba tikai tas ir: augšam isfkaidrotā wihjē pilsehtas weetneekus iswehlet.

B. Dauds gruhtaki jau ir padomu dot, ka pee wehleschanahm ja-isturahs t. i. ka spehki jafaweeno un fahrtigi ja-ifleeto, lai katra fahrtu waj tauta sawas teesibas spehtu aistahwet, ar ziteem wahrdeem, ka nodomatee kandipati nahktu zauri un kkuhtu amtā eezelti.

Cesam par scho jautajumu tahkat runajam, mums papreefschu gan buhs ja-apluhto:

ka Latweeschi, ka dalibneeki pee pilsehtu wehleschanas-fapulzehm, stahw pret saweem zitu tautibu lihdsdalib-neekeem un pret nahkofcho pilsehtas waldischannu?

Sau zita weeta („Wehstules par Baltijas fadsihwi“) mehš esam peerahdijusch, ka schis par fewi loti weenteefigs fadsihwes-jautajums ir loti raibs padariis, zaur skunsligahm teorijahm un zaur spreedumeem, kas ar praktisku jeb deenischku dsihwi tik pat mas sa-eeahs, ka duhris ar azi.

Latweeschi ir tapat ka Kreewi un Wahzi Kreewi Keisara uftizigi pawalstneeki un is schis weenteefigas pateesibas atlez ta otra ne-avgahschama pateesiba, proti: ka Latweescheem, tanis zaur likumeem nofazitas robeeschas, publika fadsihwe ir tahs paschas politiskas teesibas, to tahs minetas zitas tautibas banda.

No ihpafchahm fahrtahm un wiau ihpafchahm teesibahm (privilegyahm) mehš sche nerunajam. Par tahm ir ihpafchi likumi doti. Sawadas teesibas par peem. ir muischneekeem, sawadas atkal femneekeem un sawadas pilsehtu birgereem un ta fankteem literateem. Kur schis sawadas privilegijas eewehrojamas, tur Latweeschi tahs eewehro un eewehros jo projam, ka tas uftizigeem pawalstneekeem peenahkash. Bet tur no wispahrigahm politiskahm waj fadsihwes teesibahm runa, tur wini wisem ziteem lihdsigi, tur tautiba ne-isschir.

Ir jaunee pilsehta-likumi tautibu nezef par schiras-seenu. Wini weenweenigi tikai no tahm teesibahm runa, ko pilsehtas eedsh-wotaji eemantofusch, un las ir wajadfigas, lai tee pee aktiwas un pasiwas wehleschanas waretu peedallitees, ween'alga, pee kahdas tautibas wini peeder.

Tadeht Latweescheem, glusch, tapat ka Wahzi un Kreewi to darihs, pee jaunajahm wehleschanahm is sawa widus tik dauds wihru ja-eewehl, zil ween tik eespehjams.

Tahs domas (stat. „Zeitung für Stadt und Land“ N. 231), ka Latweescheem truhlstot sinamas mahzibas un ka tee pee jaunās pilsehtu waldibas ne-esot peelaischami, tadeht ka wini waldibas leetas tikai sajanfshot, — schis domas mehš sche issakam par toti maldigahm, — par tahdahm, kas 18. gadu simtenim waj ari wezeem Egip-

tes laikeem peeder. Ne weenā weeta, tur Latweeschi pee paschwaldibas nahkusch, wini naw kompromiteerejuschees (isblameerejuschees) un kamehr wini pee pilsehtu waldibas wehl naw dalibu nehmušchi, kamehr neweenam pascham naw teesibas spreedelet, ka wini schahdu peedalischanos neleefigi walkafshot. Ne weens ari Latweeschu mahzibu wehl naw nošwehris, neweens newar par peem. apgalwot, ka Latweeschu femneeki esot masaf attihstijusches, ne ka muhsu lihdsedsh-wotaju nemahzitas fahrtas. Mehš atgahdinam us Baltijas jauneem pagastalikumeem no 19. febr. 1866. g. Kad Augsta Walsts-Waldiba tos laida, tad no malu malahm, atkaneja tahda pat brehta, ka tagad „Zeitung“ f. St. u. L.“ Zil schahdahm brehtahm bijuse taisniba, to tagad, pehz 10 gadeem, war redset. Baltijas laukpagastu paschwaldes war wisa Walsti par preekschihmi deret. Pee paschwaldes dsiti mahzitas tautas un fahrtas newajaga; peeteef ar wispahrigu attihstibu sinama mehra un ar weselu zilweka prahtu un Latweeschi ir tik drošchi, us abeem atfauktees. Beidsot mehš atgahdinam us swehrinato teefahm. Ir tur sehš femneeki, glusch, nemahziti femneeki. Bet waj kahds war fazit, ka tikai mahziteem wihreem tur weeta?

Mehš esam pahrllezinoti, ka Latweeschi ari pee jaunās pilsehtas-waldibas peerahdihš, ka wini zeemigi, pee tahs dalibu nemit, ne wis ka maschines, ko pehz patilshanas war isleetot, bet ka dsihwi, patstahwigi lozekki, kam skaidra apšina, ko wini grib. Newar wis leegt, ka no pirmā eefahkuma daschi gruhtumi buhs japahrwar, daschas maldischanahs notifs. Bet no tahdahm gruhtibahm un aloshantahm ari tahs zitas tautibas ne-isehgs.

Zeem. raksttajs min. artikeli eefsch „Z. f. St. u. L.“ saka, ka Latweescheem, ka Latweeschu partijai, truhlstot skaidra programa. Teesa; ir scho wahzibu mehš jau esam usrahdijusch. Bet pee pilsehtu waldischanas Latweeschu tautibas zenteeni, nebuht netriht swara, tapat ka ari to zitu tautibu zenteenus te laikam gau ne-istaros. Pehz muhsu domahm un ka mehš jaunās pilsehtu likumus faprotam, pilsehtas weeneeku fapulzei weenweenigi buhs jaspreech par pilsehtas ekonomiju, par winas eefschigahm buhschanahm, un kahda mehra, Latweeschi ir kahdas pilsehtas eedsh-wotaji un peeder pee wehletajeem, tahda mehra wineem peenahkash dalibu nemt pee pilsehtas waldischanas, weena alga, waj nu ziti winus tura par mulkeem waj par gudreem.

No zitas puses turpretim atkal ir tahs domas issazitas, ka Latweeschu wehletajeem zaur ihpafchahm wehleschanas-komitejahm buhtu jaweenojahs weenās prahtos ar to zitu tautibu wehletajeem, lai tahda wihse tee wihri kkuhtu amatā eezelti, ko wispahrigi par derigeem atfihst.

Sadsihwe un jinatniba.

Wadons ortografijas mahziba tautas-skolahm, Sastahdijis Raubites Matihšs. Jelgawa, G. Sieslaka apgahdend. 1877.

Naw deimit gadu, kad mums Latweescheem iszehlahs ortografikas jutas, kas wehl naw islihdsinatās. Gan skolotaju-fapulzes spreedusch, gan awises strihbejuschees, gan gramatas*) rakstijusch par ortografiju, tomehr pee gala-spreeduma naw nahkusch, tikai eefsch tam weenofusches, ka ta nofauktee „dubultneeki“ atmetami un „o“ bes „h“ u. t. pr. rakstams, bet waj Latium burti preefsch drulas nemami, waj pawisam jauna alfabetē (Besbardis, L. B. Sinatnibas-komishja) sastahdama, eefsch tam domas glusch schihru-schahs.

Pa ortografisku jutu laiku radahs ari saws ortografijas gars: kates greibeja par ortografiju spreest, kates to labato isgudrot, daschs jaw domaja to isgudrojis, tikai rets tahds pahrbaudija sawu sinaschannu un mahzeschannu, waj pee pahrlabojamas rakstibas ari warehs un pratihš to pastrahdat, brihscheem wehl gadijahs, kam galwa jo tuljcha, kam mute bija jo leela.

Wihš wehl gahja pa fahrtai, kamehr mahziti walodu-prateji ortografikas jutas apdomigi pahrspreeda; bet julahm nebija wairs gals parecfams, kad nemahziti, walodu nesinataji sahka eemaisitees. To wehl wareja pazeest, lai ari katra awise, kates rakstneeks pehz sawas ortografijas rakstija; bet kad „ortografikas jutas“ eeweehahs kolās, tad wajadseja preti stahtees, wajadseja par fahrtibu gahdat, kas is ortografijas mahzibas bija juduse. Daschadi nu galwa laufsja, ka weenadiba buhtu panahlama, daschadi mehgina scho mehrl, faneegt, tomehr pee wajadfigas fahrtibas un weenadibas nekuwa, truhla ta fahot deriga wadona ortografijas mahziba.

Schahdu wadoni mums ir sarakstijis Raubites Matihšs. Apkatiamees, kahds schis wadons ir. Wihsch atmet wias leetas gudroshanas, wihsch ne-eewehro ortogra-

fikas strihdinus, wihsch ne-spreesch, tura no tahm dauds un daschdahm ortografjahm ta fahrtigata; bet wihsch kerahs pee leetas paschas, no burta fahdam, ar teikumū beigdam.

Majos un leelos burtus eerahdijis, wihsch paschkanus un lihdskanus (nekanus) sa-leef balsernds (silbes), pa fahrtai us preefschu eedams: „ihš balserni ar nekanem beigās“ un „abās puses;“ „gari balserni“ ar nekanem eefahkumā, „beigās“ un „abās puses;“ „ihš un gari balserni ar fotereteem nekanem beigās,“ weenā waj otra puse“ u. t. pr. Balsernu rakstiba pilba 23 SS. Kur ar leelo burtu wahrds rakstams, to mahza 24. §. Breesch pareisi leetamajeem ihseem un gazeem paschkanem (a—ah, e—eh, i—ih, u—uh, a—ā—ā, e—ē—ē, i—ī) ir sarakstiti 8 SS, is kureem kahbus teikumus peemehra deht israkstihim: „Kas satahs sinus, kad satahs satahs?“ „Kura jau katla mira, bet newareja jagaidiht wihra, kusch ar tiklu rotu willa tihktu dsiti pa dsihli, kur es wakar laiwu ihru un tagad iru (iru).“ „Zilwets newar eet staiga weeta, bet suns staiga, lai zil staiga.“ Eefsch 17 SS ir isstaidrota lihdskanu (nekanu) starpiba (b—p, d—t, g—k, l—k, n—n, s—s, sch—sch, ds—z, ds—z, ns—z, ts—z, s—s, s—ss, p—pp, r—rr, s—ss, t—tt, u—uu, vj, nj, pj, wj) un is teem ari kahbus teikumus „uffihmesim: „Gar to leelo preedi dsina medineeki schodeen breedi.“ „Waj tur gribi taiht sehtu, kur es sehdu?“ „Augstu kands teiz esam aultu gaisu.“ „Ziti puhli ir wehl leelaki par scho puhli.“ „Stani, dsesmit, stani!“ „Mana mahsa ir wehl masa.“ „Mahz un lihdsi man scho lihzi noplaut.“ „Suns laus, it ka buhtu kauts tizis.“ „Tahdu zilweku naw mas, kureem gan augums ir mas, bet spehls leels.“ „Augli wias juhrmalas apihruschi un labibu appirtusch.“ „Mehš bijahm schodeen attahku plawa un plahwahm atalu.“ „Medineeks bija noschahwis uhpi dsika mesha, kur uhpi mehds dsihwot.“

*) Bielefseins, Besbardis (Wihru waloba un rakstiba), Kronwalds (Schta, daba, pafaulē IV)

*) Zil skaidri un jauki Raub. B. isstaidro, kapehš „o“ bes garuma-sihmes „h“ rakstams: „o“ ir juns (junis) jes dhwonans un tawehs neeteel metad aš wina h kaitis, jo wiji junt ir gae un nekad ihfi. Ka „o“ ir diwstans, to war nomanit pee wina hreunahchanas. Wihš paschkanu, ka a, e, i, u — teef isrunati ar weenu mutes atwehrumu, bet pehz „o“ teef luhpas kihkofas papreefschu ka pee „u“ un tad pehz ka pee „a;“ tadeht ir „o“ diwstans, pahrahwofhs no „u a;“ kanz gan wina; staita pee weenfahschem paschkanem.

Mums leekahs, ka šchis preekschlikums wispahri nebuhs ispidams, pawisam jau ne pee pilsehtas weetneeku wehleschanahm, kur tik dau ds Latweeschu, ka tee finamu skaitu kandidatu war zauri west. Tahda saweenoschanahs (Compromis) tilai tur ir wajadfiga, kur kahda tautibas partija tik wahja, ka ta sawus ihpashus kandidatus nespehje eewehlet. Wet kur tas otradi tur katrai tautibas partijai jagahda, ka winai pehz eespehshanas dauds weetneeku buhtu pilsehtas dumē (weet neeku sapulze), un tadeht winai wispirms ar wispeem spehsteem jaru hpejahs, ka wina tilai is sawa widus weetneekus iswehl. Buhs kahdai partijai tik dauds weetneeku dumē, ka tee kopā kahdu pulzinu istaija, tura balsoschana ari ko paspehje, tad šchis weetneeku pulzinsch pats atkal warehs mehginat, ar zitu kahdu partiju saweenotees jeb kompromisu slehgt pehz ta sakama wahrda, ka ar saweenoteem spehsteem dauds wairaf paspehje ne ka ar isklichduscheem.

Ar ihseem wahrdeem: pehz muhsu domahm wajadfiga tahda weenoschanahs ar zitas kahdas tautibas wehletajeem alasch buhs tur, kur Latweescheem til mas to balsu, ka šchis balsis wisā pulka tā katot pasuhd jeb isklichst. Til ta ween Latweeschu masam pulzinam buhs kahds swars.

Lai muhsu wahrdi jo labaki buhtu saprotami, tad te peewedisim kahdu peemehru

Peenemsim, ka wisās trijās waj tilai diwās wehletaju schkirās ir Latweeschi, weenā wairaf, otrā masaf. Pehz likuma wini war weetneekus wehlet preeksch un is kahdas schkiras wini grib. Pawisahm schkirahm kopā ir 516 wehletaji, no teem 260 Wahji, 40 Kreewi, 68 Schihdi, 148 Latweeschi. Kad nu Kreewi un Schihdi ar Latweescheem nejaweenojahs, bet katra no schihm tautibas-partijahm sawus ihpashus kandidatus gribetu eewehlet, tad scheem kandidateem (kur tilai 40 un 68 balsis) pehz likumeem wajadfigais balsu wairafums nebuhs, — wini buhs „zauri kritusch“. Wet ja schihis trihs partijas saweenojahs nolihgdamas, tik un til Kreewu, til Schihdu, til Latweeschu wehlet un pehz tam tad sawas balsis nosaziteem kandidateem dod, tad wineem tas pilnigi isdoosees: wisahm trijahm partijahm kopā buhs tik dauds weetneeku, zil tai wisstiprafi, kam 260 wehletaju. —

Tadeht tad tai min. saweenoschanai alasch janoteef stary tahm wahjakahm partijahm, lai wirahm kopā buhtu dauds mas pretswars pret to wisstiprako. Til us tahdu wisfi rasees lihdsfswars pee pirmajahm wehleschanahm un tilai us tahdu wisfi warehs nowehrft, ka tahdi weetneeki netop eezelti, kas wiswairaf pee weenas tautibas partijas peeder un tadeht, ka droschi paredsams, ari tahdus wirrus pilsehtas waldes weetas eezels, ko schi weena stiprakā partija ween

grib. So kaut gan pehz likumeem pirmee wehletaji saweem weetneeku kandidateem ihpashu instrufziju newar dot, tad tomehr japeenem, ka wisi weetneeki alasch to eewehros, kas buhtu wini wehletaju prahta un gara.

Ka wehletaju listes usmanigi ja-islaja un tad wisas buhschanas labi ja-eewehro un japahrruna un apdomigi janoswer, zil ta spehta, us zil wehletajeem un wehlat us zil weetneekem droschi war rehlinat, — ka wiss tas jadara eekam weenu waj otru weenoschanahs-zetu usnem, — tas ir pats no sewis protams. Weidsot wehl peesihmesim, ka kahrtigi un amatā tas ir eewehlets, kam sapulze balsu wairafums, ihpashu kam wairaf ne ka puše no wehletaju balsihm, kas sapulze atnahkuschu.

Ar augtzeenischanu

Juhju

ustizigi-padewigs
G. Mather's.

Wahrpas.

Bret sobu sahpehm ir kajaput-jeb kajeput-ela (katrā apteeki dabonama) derigs lihdsjellis, tad to, us wati uspilinat, ausis nesa. Sasargahs tilai, ka pa dauds nesuspilina, zitadi waretu jehlas ausis dabuht; trihs piltes us katru ausi ir tas rittigais mehrs. Ja, pat jau ischsteem, zaureem sobeem zaur to leet lihdsjels, tā ka tee naw wairs til wairigi.

Tarakanus, pnhuschus, jeb prufalus — tā tos daschi mehds nosaukt—war wisweegisti ar borafsu isnihginat. Borats ir tāpat saufs, ka apteeki purts, ar miltteem un smalku zuturu sauzams (2 dalas borats, 1 daļa miltu un 1 daļa zuturu) un tad tanis weetas, kur schee nepatishamee weesi saweetuschees, istafams. Schu gan jau daschus rebhejis scho lihdsjels ar schrupu un zepteem kartupeleem saujaktu leetajam, bet tā tas ir gluschu neriktigi; jo samilleis un ar schrupu sajalbinats borats saude sawas gists weetas un top sinams tahda mihse preeksch scha noluhla pawisam neberots.

Kā jauni angļu tozini no šala isfargajami.

Jauni angļu tozini, ir ihpashu tee, kas pawesari tiko pahrschahditi, ir pirmā seemā loti wairigi un nereti tee top no šala nomaitati, ja tos ne ka neranga aissargat. Gan wispeem buhs pasihstama ta mihse, kur angļu tozinus mehds semai eestahjotees ar stujahm, waj salmeem apstihst un tā tos no šala aissargat. Lai gan šcha aissargaschanas mihse nebuht naw smahdejana, tad tomehr it pilnigi tā ari naw; jo ir peerebsets, ka jauni angļu tozini, ihpashu tee sakolochmi un sulu pilnee, ir ar wisu apstihschanu no šala top apschahditi. Tē tad nu ir derigi — to waru katram angļu koku kopejam un audsmatajam pehz kahda prahtiga dahrsneeta padoma un pascha ismehginaschanas eewehlet — tahdeem sulu pilneem tozineem wehla rubeni, tad jau seema draud eestahtees, wisas lapas nobrauzit; zaur to teem atkritihš šala no augšcheja gasa eeksch zelma atpatat un, tad pehz tam wehl semi ap zelmu ar lapahm un frischeem si rga mehsteem apsegs, tad sinams tahds tozinsch gan wisdroshati no šala buhs argats.

A. R.

Par leetajam „beedru-sihmiti“ atrodam schahdu iskaidrojumu: „Beedru-sihmites („=“) ir leetamas: a) stary preekschwahrdeem un pascha wahrda eesahlumu, ja pirmas ar paschskani beidsahs un otrais ar spashskani sahahs, un ihpashu tad, tad tee paschskani sagadahs tahdi, kuri kaujahs awenotees par jumeem jeb diwskaneem un dod zaur to tani mahrdam zitu jehdseenu; b) stary beedru-wahrdeem; t. i. tahdeem substantimeem, kuri, diwi kopā buhdami, nosihme tilai weenu leetu waj jehdseenu un stahw apasch weena akzenta, tapehz tad pee tahdeem wahrdeem pirmas ir allasch genitiwā. Schos wahrdeus war pascht ari zaur to, ka pehdejais no wineem isklatahs tā pirmā peederums; c) stary ihpashu wahrdu un nosihmetaju, kurich ir peelitts dehl ischkirshanas no zita tahda pascha wahrda, kad diwi waj wairaf weenadi sagadahs.“

„Beedru-sihmitem“ par iskaidroschanu saraschiti 3 §§ ar peemehra-teilumeem, no kureem kahdus usiastihsim. „Sa-aubfi, gans, ar sawu draudfi un saudfi wini, tad ta malbahs.“ „Remi linus pa-ihfi rokā un tad paifi.“ „Zela-wihri satituschu leetu pulku kara-wihru.“ „Wef majes behrens ari newar istift, un majes-behrneem jazir pateizigeem.“ „No Mas-Salazes lihds Deel-Salazei war aibreault pa Salazes upi.“

§ 53. iskaidro leetajamas „diwi punttes“ jeb iskirshanas-sihmi („.“) ar peemehra-wahrdeem, proti: „Warais eelila Sahsepi pirmaf zeetumā.“ „Bezaleelis darija deribas schkirstu no fitima kola.“ u. t. pr.

§ 54. par „apostrofu, norauschanas- jeb pa-ihfinschanas-sihmi“ („.“) un § 55 par „usrahbischanas sihmitem“, („-“), par peemehru: Us Kristus kruzta bij lasami schee wahrdi: „Jesus Nazareetis, Juhdu tehnisch.“

Par staryibu stary tahm galotnehm „ās—ahs“, „ēs—chs“ „is—ihš“ un „ōs—os“ ir saraschiti 4 §§ ar peemehra-teilumeem un ar schahdu iskaidrojumu: „Latiwa daudskaiti un werba tagadeja un nahtojschā laita sagadahs galotnes, turahm weenada iskana, bet sawada raitischanas kahrtā, tā tas nahlojschās 4 §§ ir salihdsinat. Schahs letzijas ir darba nemamas til tad, kad kolā-behri jau spehje ischkirst un sinah, kuri wahrdi ir deklareejami un kuri konjugerejami. Pirmee, ar galotnehm: **ās, ēs, is, ōs**, atfauzahs us jautajumu **kur?** otree, ar galotnehm: **ahs, chs, ihš, os**, — us jautajumu **ko?**“

Beigās peelitti kahdi ihfi stahlini un dseefminas, ko ditteerejot war kolonus pahrschahditi, waj wini pasneegtas mahzibas mahf un iskaidrojums sapratuschu un atmināaturejuschi.

Ta buhtu, ihsumā sanemta, „wadona“ fatuca „ortografijas mahziba.“ Is tahs nu redsams, ka Raudsches Matihša ortografijas grahmatina pasneehs wisus ortografijos pamata-likumus, kas tantes-kolās mahzami un koloneem mahkami, tapehz wina par derigu atfihstama kolotajeem, ortografiju mahzot, un koloneem, ortografiju mahzotees. „Wadons ortografijas mahziba.“ ir usihtigi un ruhpiigi isstrahdats, to apleezina lairs teitums, katra rindina grahmatinā; zeen. Jaraschitajs, sawu grahmatinu raitidams, naw neweenu azumiekt aišmichis, ka raksta kolās-grahmatu, kur leeteem wahrdeem naw weetas, bet katram teikumam wajaga sawa apaluma un tam jabuht pilnigi isprotamam, tā ka neweens wahrds nedrihsti stahwet neweetai.

Zil, grahmatinu tilai islasot, war spreeft, tad tai ihpashas wainas jeb truhsumt naw usrahdanti; waj kahds § par garu jeb ihšu un tamdeht nepilnigi, to warehs skaidri apspreeft, tad grahmatinu pee mahzischanas kolā leetahs.

(Turpmal beigums.)

Kahds wahrds preeksch putneem.

Tagad, kur rubenis, schis brangais weesis, kas muhs wisus pilnam ar sawahm bagatigahm dahwanahm apdahwinajis, taisahs atkal „ardeemu“ dot un pehz wina bahrga seema draud eefortetees un wisu ar sawu balto snega deki apsegt — tagad, zeru, buhs weeta, ari kahdu wahrdeem preeksch muhsu masajeem spalwoteem draugeem eesneegt, kas naw wis lihds ar dascheem ziteem us deenwideem projam aistaiduschees, bet grib bahrgo seemas-lairu tē pat pee mums ustizigi pahrzeest. Lai tad ari rahdahm wineem par scho ustizibu draudfigu prahtu un pasneehsam teem ar dewigu roku wajadfigā brihdi kaut lo no sawas bagatibas! — Ta wispeem pasihstamā saules-puke jeb saulgreese ir ihpashu derigs baribas lihdsjellis truhlumu zeshameem putneem dika jaeega-laitā. Preeksch scha noluhla tahs wehla rubeni ar wispeem sahteem nogreeshamas un tā sausa weeta usglabajamas. Ir nu dauds snega sakritis, tā ka scheem mustanteem

Lihdsfektis pret semes-blufahm un layu-utihm us faknu dobehm laukds kà ari lezeftds.

Pret augšā mineteem faknu dabru postitajem Mosers Bihnes dahra awiše eeflāwe šahdu lihdsfektis. Seemā, kur jo wairat teef turinats, jafatrahj šodreji is kūr-
steneem un buhmū-veerehm un jafagruhš. Ja tad pamafari lezeftds waj us klaja
lauta melonehm un gurkeem utes un ziteem faknu augeem semes-blufas usbrut, tad
wifš tahdi augi ar smalti sagruhsteem šodrejeem aplafami. Postitaji tuhdaļ pasudihš.

Wispahriga data.

Muhju juhtekki.

No R. R.

III. Dfla.

Ostin jau ošch ifkattris, kam Deews weseļu degunu dewiš, jebšchu it
retaiš buhs pahrdomajis, kà šchi oščana ihsti eespehjana. Smallas
sinas šchē nedošim; šchē tif eewehrošim, ka ar oščanu eet lihdsadi kà
ar baudiščanu. — Wisu to, kas no patihkamas šmarščas un nepatih-
kamas šmakas fauz; ar weenu wahrdu par ošmu. Kad gribam sinat,
lahda ošma (šmaka) jeb kurai leetai iraid, tad to — kà sinams — pee-
deguna pazeldami eewelkam labi stipri gaisu šawās nahšis. Kadehk?
No tahm ša-oščamahm leetahm (kà no pukes seedeem) atškirahš koti
masas dalinas, itin smalti atriškini un šazetahš gaisā un lidinajahš
pa gaisu, tāpat kà šamaitata diška uhdeni dubfi pazetahš us augšchu
un pa uhdeni wandahš, to it nekaidru padaridami; jeb kà no wer-
došča uhdena grahpi uhdens dakinas, proti garainas, iszeldamās pa
gaisu isplatahš. Tahš minetās masas dalinas eesčanajahš lihds
ar eewilktu gaisu muhju nahšis, kuru eesšchupeš deguna krumšlis dāščadi
isdobots un islozits, kà to pee pahrschelta jehra jeb zuhšas deguna
ap seemas šwehtkeem ifkattris, kam der un wajjaga, war gaischi un
pilnigi apluhlot. Deguna krumšlis ir ar koti smalku un juhteligu
plehwiti jeb ahdinu aplahš. Kad nu tahš smallās, ša-oščamās
leetas dakinas šchi ahdinai peedurahš, tad ari dwehselei šina pee-
nahš — par šcho atgadījumū. Un tad zetahš ošmas nojauta, waj
nu patihkamas šmarščas, waj reebiga šmirduma. Šchahdu nojautu
atfahrtinot šazetahš ošmas šajauta. Šchi wairš pawišam ne-isschd
no muhju dwehseles, bet paleel labā peeminā, kad ari oščama leeta —
puke u. t. pr. — mums wairš naw pee rolas. Jo kad mehš tagad
peeminam „eewas seediš“, kuru šchim brihščam pawišam naw, tad
jau ifkattris, kursch toš pamafari dāudšreis odis, tuhliš spehš atgist,
lahda ošma šcheem seedeem, jo tas wahrds „eewas seedi“ spehš tahš
peederigās šmarščas atgideenu šamanā šazelt. Kas muhščam šchos
seediš nebuhtu odis, tam sinams nezajeltos it nekahds atgideens no

wiau šmarščas, lai tas to wahrdu dširdetu zikreis dširdedams. Kam
ar laifu dāščadu ošmu atgideeni eefrahjušees un kas toš pehš fahr-
tas spehš šawā gaumā zitu no zita isšchirt, tam ir ošmas šajehga.

Tā tad nu redšam, ka muhju dwehsele zaur oščanu spehš ahre-
jas leetas šajust. Šcho dwehseles jaidu nošaušim par „ošu.“ Ošlas
rihš ir deguns, jo ar pirksteem tatschu neweens newar it ne kà ša-ost.
Deguns ir wišadu ošmu juhteklis. Zaur to, ka mums ošla eedšimufe,
mehš sinam, ka pukitehm neween jauš tehš jeb weids, bet ka winahm
ari patihkamas šmarščas; tadehš šawus puku-dahrsus peetopjam ar;
šchini šinā. Un to jau ifkattris šin, zif gahrđi šilta maiše ošč un
ka kautkahdu gahrđu ehdeenu ša-ošhot, muhju šmagurs. Šmagurs
nosihmē apetiti-ehst-kahroščanu. Red. Leeliski wairojahš. Tadehš
bagati gahrđuti (jeb nahški) dāščadi gahdā, lai wiau ehdeeneem buhtu
netikai patihkama garšča, bet ari branga šmaršča.

Bet kà war ifkattris pahrlēezinatees, ka no ošmas šajautahm
pateefi muhju dwehsele palikuschas minas? — Luhl' tā: ja tu, laipno
laf, muhš pawadiši tumšā istabā, tad Tu ošdams (a) tuhliš nomaniš,
waj tani ahboki, waj maiše, waj gala zepa, jeb waj tur lahda pa-
sihstama puke seed. Kà tas noteekahš: kà Tu to šehji sinat? Nu
redši: pasihstamo ošmu šajuhtot, muhju dwehsele tuhliš šazetahš atgi-
deens no tahš leetas, pee kuras to šajusto ošmu jau fenat weenumehr
ešam atraduschī. Tadehš šakam: šchē ošč pehš maišes, pehš ahbo-
leem u. t. pr.

Šee dāšcheem dšihwneekēem jeb kustoneem ir ošla jo smallaka
ne kà pee zilwekem. To redšam pee šuneem, kuri pehdas ša-ošdami,
šin šawam kungam taišni pakat šezet, kuri mahš šaka pehdas ša-ost
un useet. Tiklihds šuns pehdas ša-ošch, wiščch atgeed ari šaki pašchu
un tadehš top nemeerigs un šahš dših.

Bet ja mums ošlas nebuhtu; to tad? — Tad nesinatam, kà
pukes ošč un mehšli šmird. Daudš, to tagad patihkamas šmarščas
labad zeenijam un peetopjam, mehš nebuht nezeenitum. Mums ne
to wahrdu „ost“ un „šmirdet“, „šmaršča“ un „šmaka“ nebuhtu. Un
muhju dwehselei truhktu dāščadu šinu par ahrejo pašauli.

Tē nu ihšumā redšejahm, kas zetahš zaur šajautu, baidu un ošu.
Pat tumšā atrastu leetu, to labi aptaustidami, pabandidami un pa-
ošdami mehš dāudšreis spehjam pasihš, waj ta leeta šahš gabals, waj
zukurš, waj zigars, waj zits kas; bet ja mums šcho triju dwehseles
jaidu truhktu, tad, sinams, ar tahm diwahm wehl atlikuschahm, mehš
tikai to ween šinatam un pasihštam, kas dširdams waj redšams.

IV. Dširde.

Šee šajuschanas, baudiščanas un oščanas bij ahrejai leetai
pee muhju meesahm teescham japeedurahš, japeeglašchahš. Bet kà

pat ir ta bariba, to daba teem wehl šeheligi buhtu peeschtihruše, top nepee-eijama,
tad tas garkahšchu, grandu pilnais augs šneegā šahwu eedurams; tā ir dāudš labaki,
ne kà tad grandus pee semes istaifa, kur tee ahtri šamitlē, ismiriš un no palakrihtošča
šneega top apšegti. Dabas draugs war wehl šew ihpašču preeku šagahdat tahdā wiššē,
kad wiščch šcho augu šawa bšihwolka tuwunā, laukā, pretim logam šneegā eedur; tē tas
warehš ihsti noslatitees, kur maseš week it drihš pa pulkeem kopā šaktees, wina dā-
wanu preezigi apšweizinahš un ar gahrđahm nutehm pabruhšehš. R. W.

Par petroleuma lampu ispuhščamū raksta tahds leetu-pratejs lahda
Wahju laikrakstā šefošchos draudu-wahrđus: „Kad tairniba ir, ka no šunteem mehš
dewindesmitdewini lampu no augščas ispuhšt, tad ir tikpat tairniba, ka šchos dewin-
desmitdewinā tahš paščas breefmas apbraud, kas pee ta šuntaja pateefi peepildahš,
proti šewi ar petroleumu šadefšinatees. Kad ekas-trauks apahšā jau ir pusmeh
tuhšā, tad tuhšā ruhme zaur šastluschō etu ir ar gahju peepildijuhšehš; kad nu attra-
pahš, kà dedseti (Brenner) dattē drahšim par teemu un reere naw wifai peepildita,
tad leesma no augščas zaur watejo ruhmi teel eepuhšta ekas traulā, gahše dabo nguni
šert, trauks pahšprahgšt, pahreja etā ari aishdegahš, isšchihšt pahš drehbehm, istabas
leetahm un grihdu, un galā noteel breefmas, lahdas jau dāudšahrt awišes šinosu-
ščas. — Kad lampu bes lahđahm breefmahm griđ isdšē, tad datti ja-noštruhwē us
leju un tā tā no apahščas it weegli ispuhščamama; bet datti nedrihšt atkal pabaudš
šenu noskruhwet, šitadi waretu atkal tapate nelaimē notikt, kas jau augšā mineta.
Kē petroleumu, kad ta glihšči aulsta, naw nemas til bailiga leeta, tad to newar ne
ar sehmeltozinu aishbedšinat; bet kad to tani mehřā šahida, lahdu ta eesčch pahri šun-
dahm degošā lampā šahwehš, tad tai nemas nedrihšt ar ugumi tuwotees.“ R. W.

Pahššleptawiba. Šahds kungs, ar wahrdu Boswells, prašija reis šaweno
Dr. Johnsonu, waj wiščch tad it neweena eemešla newarot domatees, kas pahššlepta-
wibu attaišno jeb aishbildina.

„Re.“ Johnsons atbildeja.

„Bet.“ Boswells šajija, peaneemšim, lautkas buhtu leelisku frahščanu isda-
rišis un wiščch buhtu pahrlēezinatš, ka ta isnahš gaismā?”

„Tad.“ Johnsons atbildeja. „tahds lai labaki aiseet us lahdu šeni, kur wiau
nepasihšt ne kà pee welna, kuram wiščch tatschu pasihštamš.

Maršela nešen nomira lahda bagata, weza leelmahta. Testamentē radahš-
ka wina 85,000 franku (gandriš 30,000 rublu) pišchetai dahwina ar to nošajijumu,
lai no tahš naudas buhmē mahjokli preeščch „nelaimigeem šuneem un širgeem.“

Šlawenais pianists (šlaweeru spehletajs) **Tiids** nomira Masfawā. Beh-
deja dšihwes galā, kad jau walodas gandriš truhla, wina draugi, kas ap mireja
gultu bija šapulzejuhšees, atšauza garidsneeku, kas, tito atnahzis, mireju šinamā wiššē
šahča isjautat, bet nekahdas atbildes nedabuja. Behdigi wiščch tam prašija, lahda
tam tiziba, waj wiščch esot katolis, protestants waj kalwinists? — „Pianists.“ Tiids
knapi wehl isteiza un nomira.

„Wifū zauru muhšču pawelti ešmu zentees pehš patšahwibas,“
tahds dšehrajs šajija, peedšehris pee šlaba peesleedamees.

Kahdi šweščhu tantu šakami wahrdi.

- 1) Desas nemellē šunu šaki.
- 2) Lāipns waigs ir puse pawalga.
- 3) Kad gomei aste pašuduse, tad tikai wina ihsti noprot, preeščch kam tā bereja.
- 4) Neweens leels wišš nedara masas getibas.
- 5) Kas šata, ka pahrafas zinšes nemē ir grehšs, tam naw naudas; kas šata, ka
pahrafas zinšes nemē naw grehšs, tam naw Dewa (Luters).
- 6) Pret šahrumeem jazijnahš tā, kà Parteri pret šawem eenaidneekēem žih-
nijahš — behgdami.
- 7) Pulšštemi dāudš šitadaki šwana, kad lahdam mihtich draugs nomiris.
- 8) Žilwels ir papreeščhu dšimis ne kà muišchu-kungs.
- 9) Dāščam ir lahda mute, ka tani war mašu behrenu autinus (windeles) mašat.
- 10) Bagatu kauschu meitas un nabagu kauschu teel dabū drihš wihru.
- 11) Šwehtigs, kas Deemu it deenas redš un muiščas kungu weenreif par gadu-
12) To jau Adams isgudrajis, šawu wainu us zitu štuint.

nu pee dsirdeshanas? — It fwehtdeenat dsirdam basnizas swanus jeb pulsteanus us Deewa kalposchamu aizinam; bet swans pats jau muhs ne-aistat, ari bakinas no swana pascha ne-atlidinajahs lihds muhsu aushim. Swana bals — ta fneedsahs lihds muhsu aushim un schihs aistatrot dwehsele metahs skanuma nojauta. Ta tad par dsirdeshanas riktu mums auhs raditas. Kam auhs maitatas, tas ne ka nedfird, lai klausahs zit klausidamees. Muhsu eedsimta jauda, kautko jadsirbet, iraid nosaukta par „dsirdi“. Dsirdes rikts ir auhs, jo ta ir skanuma juhteklis.

Behrns peedsimtot nepasihst mahtes balsi, bet itreis, kad schi bals aistat behrnina auhi, fazelats wina dwehsele nojauta no tahs. Schahs nojautas fatel wifas kopā un fazel pilnigu mahtes baltes fajautu. Behrns pehz kahda laika spehj scho balsi no ziteem skanumeem isschirt, jo winam dwehsele pamastinahn mahtes baltes nogideens uslehzis, la faule uslez. Un mahtei behrna tuwumā runajot, mafinajs fahf galwinu grosit — us tureen, fur mahte runā. Schi mahtes bals dsili jo dsili eespeeschahs muhsu dwehsele un pat wezumā, fwehsumā winas nogideens fazelats muhsu samana, kad pee sawas mahmulinas domajam. It ne wifas tad schanajahs winas mihliga bals muhsu prahta un mehs pehz winas sehrodeemees fakam:

„Al faulite, pagaid' mani,

Ko es tewim pasazisch';

Misnefs manai mahmulinai

Sintu labu deenian.“

Aushim sinams dauds leelats darbs, ne ka teem trim pirmajeem juhtekkeem, jo to skanumu jeb skanu ir koti dauds un daschadu. Bet usmanigs klausitajs ir eekrahjees daschadaschadu skanuma nojautas un spehj tahs it weikli isschirt zitu no zitas. Kas p. peem. tahs dseefmas meldiju: „Ka spofchi spihd mans Jesulinsch“ ar usmanibu klausitees, tas spehj ari tad, kad neweens nedseed, schahs meldijas balfeenus atgist. Tapat pee klusahm ehrgelchm stahwedami, mehs atgedam, ka winas pa fwehtdeenahm skan. Bet kas ehrgetu balsi wehl ne muhscham naw dsirdejis, tam naw nelahdas nogedas no schihs bals; tadeht winsch nespehj ne ka atgist. Un nemfim otradi. Kad mehs kahdu skanumu isdsirdam, tad mehs spehjam nogist, is ka tas skanums zehlees. Gar kahdu namu garam eedami, isdsirdam jaukas skanas. Bet waj nu eefim eelscha pastatitees, no ka tahs balsis nahf, jeb waj mehs jau bes redseschanas sinasim, ka tur eelscha wifoles waj klaweeres spehle, waj zilweki dseed? Sinasim gan, jo mehs, pasihstamas skanas dsirdebami, spehjam nogist, no ka tahs nahf, tiks lihds ka mehs no tahdahm skanahm jeb no tahdu skanumu awoteem tos peederigus nogideemis buhsim eekrahjuschees. Kad nu mehs wifadus skanumus daudskahrtigi fajusdami, pilnigus nogideemus no teem eekrahjuschees, tad mehs fajehdsam, kas tas ir bals jeb skanums, jeb tad mums ir skanuma fajehga. Mehs sinam, ka zilweki neween balfeenus fajuhf, bet tos ari paschi prot fazelt — runajot un dseedajot, un mums plauschi un balselle preeksch tam dahwinati. Pee dseedaschanas jau pilnigaku balfeenu nogidumu waiadfigs, ne ka pee runaschanas. Tadeht dseedataji tittahf wingrinami, lihds tee balfeenu simes (notes) apluskodami eespehj pirmahrt atgist, kahds balfeens pee tahdas simes derigs un otrahrt katru atgistu balfeenu peeklahjigi fazelt, proti isdseedat. Dseedaschamu tad jo ahtri un jo pilnigi eemahzimees, kad dseedamas skanas ar tahm weentahrschigahm simehm bes wifadeem leekem raibumeem — top apshmetas.

Skanu un balsu nogidumi muhs war padarit kahroschus, zenfigus, daroschus. Pa zetu braudami isdsirdam fazam, kledsam. No scha kledseena mehs noprotam, ka kledsejam nelaimie jeb nedeena usbrukuse un mehs steidsamees winam palihga. Pa nu mehs ne ka nedfirdetum jeb ja mums nebuhtu behdu-baltes nogiduma, tad sinams palihga ne-eetum. Jaukas skanas mums patihf. Tadeht zelam dseedaschanas beedribas; til janoschelo, ka dauds dseedataju beedribahm schihs jautas skanas driht atkal apnihf, jo zitabi tal winas nepaliftu mehmas, ko sawa mihka „Deewa semite“ schim brihscham it beeschi ween peeredjam:

Bet kas lai spehj wifu kas dsirdams faskaitit un tos preekus, ko dsirdebami baudam, ussimeh? Dsirdam lastigalu pogaschamu, zihruka lihgmu dseefmu; dsirdam juhreas schanahschanu, wehtras krahschamu, pehrtona ruhfschamu un strautina burbuloschamu. Dsirdes dehft

mums wifa radiba pilna ar balsim, skanahm un trofschneem, kad ween kas kustahs, grosahs un pahuwehfschahs. Bet ja nu mums dsirdes nebuhtu; ko tad? Zit nelaimigs tas, kas kurls tapis. Zit nabags tas, kurfch jau nedfirdigs peedsimis! Bet ja wifseem zilwekem nemas nebuhtu dsirde dahwinata; waj tad ari ko sinatum no putnu balsim? Waj dseedatum kopā basniza, godos un beedribas? Waj tad ari klausitumees us mahtes mihligu balsi? waj spehtu kahda jautu runa muhsu garu zilat, modinat un apgaismot? waj waretum tad ari otram zilwekam sawu mihlestibu, tizibu un zeribu skaidros wahrds isteitt? waj tad kautkas gahdatu par gramatahm un awifsehm? Al, nebuht ne — jo tad buhtu ap mums wifur besgaligs klusums: mums truhftu dseefmu, musikas un pat walodas — mehs wif buhtum kurlu, un mehni, ka fok mehschds, ka almini laufds. — Ta nu eham ar tschetreem no saweem juhtekkeem zilwekif eepasinschees. Nu til atleef wehl peektas, kuru apshmejam ar to wahrdu redse, un kuras rikts ir azs. Bet kad nu par wifu „Schtas, dabas, pasaulas“ 4. dalā jo faprotamu un plauschu apraftu atrodam, tad mums schini weeta peetiks, us wifu titai norahdit. —

Daschadas sinas.

No ahrsemehm.

Politikas pahrsfats.

Pameera paruna, par kuru pag. num. sinojahm, naw it pawifam is gaisa grahbta bijuse, ka jaunatas sinas to peerahdijuschas. Anglijas waldbiba, sinams, buhs pee tam starpa bijuse, jo wina esot, ka „Golos“ sino, pee Wahzu un Austrijas waldbihahm tamdeht peeprastijuse, bet ne tur ne-atraduse peekritejus. Wifur kluwis atbildets, ka schim brihscham no starpa-eeschanas newarot runa buht. Wihne gribot no-gaidit, kas turpmat notiks ar Plewnu un Mas-Afija. Berline Kreewijas draugi pawifam nedomajot, Kreewijai lahds schlehschtus zela list. Ko Kreewijas waldbiba par pameeru un meeru domā, to skaidri issaka muhsu Walsts kanzlera firsta Gortschakowa zirkuler-raksts, par kuru eelschemes sinas eham minejuschi. Neweens prahtigs zilweks to newar pagehret, ka Kreewija, it ihpafchi tagadin, kur wina sawam angstam mehkim stipreem fokeem tuwojahs, lai waretu domat us pameera waj wehl pawifam meera noslehgschamu, kamehr Turzijas waldbiba wehl naw atsinuse, ka wina nepareisi pretodamas kazu fazehulse, kamehr wina naw fahfufe sawu atlibu noschelot un naw gatawa, dot waijadfigas apgalwoschanas, ko Kreewija peeprastijuse, lai Turzijas fristito listens titu apdroshinats pehz wispahrigahm zilwezes teefbahm. Kreewija newar un netaischs ahtrati meeru, eefam Turku stuhrgalwibai naw gals nolaufts, eefam wina sawu mehkli, to wina few ka tautu atswabinataja sprauduse, naw pilnigi panahfufe; jo afinis jaw pahrat pluhduschas, ne ka Kreewija, pahri pus zela buhdama, waretu atpakaf greestees, — Par Turku kazu runajot mums japeemin, ka Muktar Pascha tatschu naw warejis pawifam noschepf, ka winsch 3. oktobri breefmigi no Kreeweem tizis fakauts. Konstantinopole schahda moleegschanahs daschadus, pee dascheem pat toti bailigus eespaidus atstahjuse, jo domā, ka nu nelaimie us nelaimi nahfschot. Ka drudsis wifus zilwekus apschedis, wif ar ilgoschanas gaida us telegrafa sinahm no Muktara Pascha, jo winsch peesolijis Kreeweem asinaini atreebtees, bet lihds schim brihscham zeesch pastahwigi klusu. Ka is kara sinahm redsams, tad winam jabuht deefgan nomoda, lai sawu paschu ahdu fargatu, ne wehl domatu, Kreeweem atreebtees.

Pehz Turzijas klausimees tahs sinas is **Franzijas**, kura schim brihscham wiswairaf Eiropas usmanibu us fewim greefsch.

Saw pag. num. minejahm par tahm simehm fadurshahanahm un stribdeschahanahm starp Mal Mahonu (waldbibas partija) un republikaneescheem. Schihs stribdeschahanahs un stihweschahanahs wehl naw beigu-schahs. 11 wehleschanas aprinkds kandidati bija lihdsigi dauds balsu dabujusch, tadeht tanis aprinkds bija par jaunu jawehle, kas nu pat notizis. Pee schim otrahm wehleschahanahm eewehleti 9 no konserwativahm partijahm un 2 republikaneeschi. Baur to waldbibas partija druzjin gan auguse; bet pehz wifu jaunlahm sinahm Drleanist u

partija esot atkrituse no Mak Mahona, sabedrojušehs ar republikaneescheem un gribot Mak Mahonu peespeest no waldibas atkashptes. Waj winai tas isdoses un laimesees sawu kandidatu, herzogu fon Annale (laf. Omal) Mak Mahona weeta ezelt, to wehl nahtamiba sawa kleshpi ap kleshpi. Orleansisti tamdeht republikaneescheem roku sneegufchi, baibidamees ka bonepartistu waj zitu kahdu legitimistu partija nedabu wirsroku, zaur ko Orleansas priintscheem warbuht us ilgu laitu sawa flaisla tehwiija un sawas leelas muishas buhtu atkal ja-atstahj. Pa tam Mak Mahons apdomajees, waj preeksch wina nebuhtu labaki, tad winsch mehginatu ar republikaneescheem lant ka isliht un ta tad winsch esot apnehmees, sawus ministerus un daschus walsis amata-wihrus atlaist un zittis tants weetas eestahdit, kas republikaneescheem jo patistami waj masat nepatistami. Ta leelash buht istaifta leeta, ka herzogs Decazes (laf. Defa's) no sawa ministera amata atkashpees, bet runa ari, ka fara ministeris Berthant (laf. Bert6) gribot atkashptes. Herzoga Decazes weeta esot isredsets grafs von Vogue (l. Vog), tagadejs Franzijas suhtus Wihne. Sauna ministerija buhschot stahditees senatam preekscha un prasit, waj winai walsis waldibu ustiz; ja senats ar winu buhschot ar meeru, tad pagehreschot no walsis sapulzes, lai balso par walsis buhschetu (eenemshananam un isdoschakanam) preeksch nahloscha gada un tad tas buhschot notizis, tad Mak Mahons walsis sapulzi atlaidischot us mahjam. Schim brihscham wias leetas Franzija ta sajukuschas, ka nemaj naw noredsams, kas wehl gala iinahts. Nu, nahtamiba israhdihs, kura partija wirsroku dabuhs republikaneeschi waj legitimisti.

No eefschjemehm.

Peterburga. „Wirshas awise“ dabujuse sinat, ka firsis Gorshakows wifseem Kreemu walsis suhtneem laidis zirkuler-rakstu, kura esot stingri isfazits, ka karsch nebeigshotees, kamehr Herzegowinas, Bosnijas un Bulgarijas kristito liktens ne-esot pilnigi pahrlabots.

Odesa. Usraudstibas komisija, kurai usdots promiantu preeksch aktiwās armijas no peestapetajeem preti nemt un pahraubidit, ir koti uszhtiga sawas darishanas. Ta wina ne sen pahraudstijuse kopmana Pasachowa magasini, karsch usnehmees 1 miljoni pudu zwibaku preeksch aktiwās armijas apgahdat, un isbrahkejuse no ta tur patlaban sagatawota promianta 15,733 pudu zwibaku. Schi komisija pahrlukto it deenas daschadas magasines, kur prezes preeksch armijas usglaba un stingri us tam pastahw, ka wifahm leetahm wajaga buht labahm.

Peterburga Zaur Wisaugstaku pawehli no 8. oktobra aif-leegets, aitu-ahdas, tillab negehrtas ka ari gehretas, us ahrjemehm pahrdot un iswest.

No Tomstas (Sibirija) raksta, ka tur plauja schogad pahrahi bagata bijuse. Labiba esot nedfirdehti lehta. Rudjus peesolot graudos un miltos par 9 un 12 kap. par pudu un tomehr ne-esot pirzeju.

Peterburga. Waldibas Wehstnesi nodrukats Keisara Majeftetes Pascha Wisaugstaks raksts, kura Wina Keisariškai Augstibai leelfirstam Michaelam Nikolajewitscham, Kaukasijas armijas wirskomandantam par flaweneem fara darbeem, ihpachi par Muktara Pascha uswareshanu pee Madshi Talna, Keisars Wisschehligi dahwinajis sw. Sura ordeni pirmas klases.

No Moskawas mums schahds raksts peenahzis, kuren mehš labprahht saweem lasitajeem pasneedsam.

Minaschneeki Maskawa. Tai 2. oktobri Maskawas Latweescheem bija sawada preekladeena; jo schini deena wini apweizinaja sawus tauteschus — Minaschu kugeneelus par laimigu juhrazela atraichamu us plashu un bagatu Sibrijas semi. — Balt. Semf. lastitajeem warbuht buhs sinams, ka schowasar Maskawas kugenezibas beedriba, ihpachi zaur muhsu zeen. Waldemar f. ruhpeschanos, isrihtoja ekspediziju ar to noluhfu, waj newaretu zaur Seemekleedusjuhru, Rarijas juhru un Obasupes grihwu atrast zeku us bagatu Sibriju, zaur ko scho bagatu semes gabalu saweenotu ar Bakar-Giropu un eespehtu daudf un daschadas mantas, kas tur atrodahs un par lehtu maksu dabujamas, zilwezei par labu isleetot. Sawa leela tahluma dehl schis plashais semes gabals pa sawu semi gandrihs pawifam nepee-eijams un naw nemas eespehjams no tureenes leelaka mehra mantas iswest jeb ar us tureeni aifwest. — Schai ekspedizijai par wadoneem bija Minaschu juh-

ras-skolas skolotajis Dahl f. un wina palihgs Raubsep f.; par matroscheem — Latweeschi no Minascheem un is Rihgas. — Augusta mehnesi zaur Seemekleedusjuhru zaurbraufuschi, un daudf un daschadas puhles un gruhstibas pret aufstu seemek-juhru un leeleem leedus kalneem pahrspehjuschu, muhsu kugineeki 8. septemb. pa Obasupes grihwu us augschu dodamees, laimigi safsneegufchi Tobolskas pilsethu. No tureenes wini pa sawu semi brauza atpafat us Baltiju un mineta 2. oktob. nonahza Maskawa.

Maskawa schos retus weejus schahma muhsu zeen. Waldemar f. un daudf ziti Latweeschi kugenezibas beedribas forteli, tos firnigi apweizinajami un laimes wehlebami, pee pilna galda un pilnam glahschm. Peenahza ar apweizinaschanas no zitahm malahm, kur Latwju dehli miht: telegrami no Peterburgas, wezas Rihgas, Rehweles u. t. pr. ari weena dseja is Peterburgas. Si Maskawas Latweescheem nolajija mums wifseem pasihstams Brihssemneeka f. jauku dseju, kur atgahdinaja, ka winos brihwos laifos Latwji leeli juhraz brauzeji bijuschu un bagata un warena tauta, un isfazija to wehleschanos, lai schis jaun-atrastais juhraz zelsch buhtu tas zelsch, par kuru Latweeschi schinis jaunos laifos atkal ussahktu pa wezo brihwo tehwehnu pehdahm staigat, serw mantu un slawu kraht, par swehtibu tantai un tehwijai. — P. S.

No muhsu draudjes. Ne sen muhs kahds Rihgas kopmanis apzeemoja. Ar muhsu N. N. pagasta skolotaju sabedrojees winsch apmekleja sawus pasihstamos andeles draugus — semturus. Winam laimejajs ari ar muhsu pagasta wezako satiktees, kur starp wineem schahda klaja sarunaschanahs notika:

Pagasta wezakajs: Kad nu Zuhš, Rihgas kungs, reis muhsu widu apzeemojat, tad buhsat ari til labi, ka mani apmeklesat.

Kopmanis: Pateizos, zeen kungs, par usluhgumu, bet nenemjat sauna, ka es schoreis to newareschu pildit, jo es esnu schim kungam, Zuhšu skolotajam, solijees, wina mahjokli apmeklet, kurp mehš ar esam braukdami. Kad winu buhschu apmeklejis, tad man tuhlin jaddahs atpafat. Ta tad schoreis es Zuhš newaru apmeklet.

Pagasta wezakajs: Sakat, zeen kungs, ko Zuhš tur pee wina darisat, waj winsch, kas nabaga skolotajs, ta Zuhš spehs usnemt, ka es, — pee manis Dums ne ka netruhs.

Skolotajs: Es domaju, zeen. pagasta wezakajs, ka ar to schli un maifi, ar ko mani Deems ir swehtijis, ari mans wefšis buhs meera.

Wehl zeen. pagasta tehws kahdus skolotaja godu aiflahroschus wahrdus isgruhda, bet muhsu weefšis — kopmanis nelifahs wairs tos dsirdots, jo laifam noprata, ar kahdu wihru ir fatizees. Tadeht winsch ahtri atweizinajees gahja us rateem, kur ar skolotajs jau gaidija — tanis eesehdahs, usdewa sirgam un drihs drihs no muhsu un pagasta wezaka azim abi ar skolotaju issuda. Pagasta wezakajs it pifts palizis par tahdu negaiditu skolotaja atbildi un weefa istureschanos, us mums klaststahwoscheem pagreejees noruhza: „Winsch pee nabaga pagasta skolotaja war braukt, bet pee manis ne, — un tad dewahs projam. —

Za, nabags tu esi, muhsu „pagasta skolotajs“, ka wifur zitur, ta ari schi pee mums, bet tomehr tawa nosihme un taws wahrds ir leels un bagatibas pilas muhsu gaismas-laula. Tu, kaut gan teez no neprascheem uzinats un ar dubkeem mehtats, tu, kaut gan teez neewats no tahda, ka mehš no schi atgadijeena redsam, no ka gan zitada preekschihme buhtu jagaida — bet tu esi kas, kas wianu druwu tihri un rawe, tu tihri un rawe wispirms tos netikumus no „masineem,“ ar kureem pehz fadsihwe wifseem kopā ir ja-eet un schahdas waj tahdas darishanas jawed. Waj tew tadeht buhs noskumt, ka tew to atrauj, kas tawu laizigu labklahschanos waretu faldinat! Tu teescham esi noschehlejams ar saweem apstahktem, bet waj us tewis schahdi schim lihdsigi besprahrtigi opimeekli kriht? Ne, ne us tewis, bet us teem neewatajeem, smehjejeem, kas tew neleel godam pa-ehst, kas tew neleel godam apgehrttees u. t. j. pr. us teem! — Par teem tew, newis atreebigā, bet noschehlojoshā prahta ir til janopuhshahs: „Tehws peedod teem, jo tee nefina, ko tee dara!“ S. L.

No Augsch-Widjemes. Negaiditais aukstums un sneegs ir semkopibu wifai pahrssteigufchi un istrauzejuschu: schur un tur atrodahs kartupeki wehl semē, un protams, ka nebuhs tur bes pahrmahzibas atstahti, ja ari isdotos wehl wians no tureenes pestit, jo pat jau ari tee, kurus pehz pirmā aukstuma lasija, bij laba dala zauri isnemti,

tà ka wahrit winus wairs nebuhs waijadfigs; laba teesa wehslaf eenah² fuschos waj nokawetu wafarajas lauku gaida us goda zelschanu; lini atrodahs netil ween leela dafa us stahda jeb istahditi, bet ziti wehl, dsird, pat apafsch ledus. Ko gan wini tur tagad nu domà? jo ziti no wian jaunibas- un dsimtenes beedreem ir aishkajusehi jau pahri robeschai, fuhtidami bagatus pulkus rublu sawa weeta, jo fiveschumà neprot wian wehrtibas atsiht. Teel domats un peerahdits, ka aushitums buhschot isfodis ari wafarajas grandeem dihgshanas spehlu, kapeh² gan nahkoshà pawafarà par sehllas lehtumu waj pahri palishchanu nebuhschot jabehdajahs. Tapat ari nebuhs jaruhpejahs par to, kur pawafarà liks waj pahrdos pahri palitufcho seemu, jo wina gan peetrufhs jau seemu pee laifa. Seemas sehja gan kahda dafa seemu iszeetihs, bet leelai dafai nebuhs jazeesh nema² kapeh², ka naw til tahlu eefaknojusehs, ka waretu lihds pee zeeschanas dalibu nemt. Seemas ahbofi bij janonem pa dafai fali un ari pat wafaras-ahbofi nespehja pilnam isgatawotees. Sa ta ees ilgi uspreeshu, tad drihs peedsh- wofim til ihu wafaru, kur wafaras augki spehs til pa diwi wafarahm isgatawotees. Redsehs, kas dsihwos.

Wehstule no Plewnas apfahrtues. Pee Plewnas, fa- mehr wehl seemas teltschu naw, mums eet deesgan gruhti. Jaw tre- schu deenu pee mums tagad lihst un sneeg, ta ta lihds pat zekeem dublās ja-eegrinst. Es newaru dauds rakstis, rotas fali. Wuh- seji ar Turkeem wehl arweenu schaujas. Mufhu bataljoni taifa tagad ari tranfchejas un rotahs Turku redutehm flakt. Seelfirts wirs- komandeeris un generals Totlebens apjahja un apluhfoja mufhu po- fijas, bet to wini ir nospreedufchi — es nesinu. Dalkam drihs ween mums buhs kas fagaidams. Tamdeht, ka mufhu andekla telts mufhs no leetus un aushuma flikti fargà, meh² efam semē eerakufchees. —

No kara-laukeem.

Schih² nedelas kara sinas zauruhfojot war ar preefu Ieezinat, ka Kreeweem pehdeja laika wifai labi weizees. Lai gan naw nekahdas warenas kaujas bijufchas, tomehr Kreewu panahltami daschà fina loti eewehrojami. Apluhkofim papreefchu, ta Afijas kara lauka gahjis. Muktaram Pascha naw lihds schim isdewees ar Ismaeli Pascha sawee- notees un nu laikam us tam buhs par wehlu. Ismaels Pascha efot nostahjis pee Seidakanes (Delibaba, fl. kahrt. deenwidurih²os no Erzeruma.) Muktars Pascha steigfchus dodahs atpakaf un wianam us pehdahm pakaf generati Heimanis un Tergufafows ar saweem kawa- lerijas pulkeem, ta ka Muktaram gan zita ne ka ne-atliks ta Erze- rumà zeetofni patwehruma meklet. Par schi zeetofschua stiprumu un aishahwetaju daudsumu daschadas sinas ispaustas. Kuras no tahm pateefiba un kuras meli, naw fashuams. Saka, ka Erzerumà atrono- tees 320 wareni leelgabali un prowianta us wairaf mehnescheem, tur- preti wisjaunakà laika no tureenes sino, ka Erzerumà pilsehtas walde nule tifa nolehmu², naudu aishnemt preefch prowianta eegahdashanas un ka no Trebifondes muniziju (schaujamo) us Erzerumu wedot. Bet waj tas wif wehl laika Erzerumà nokufhs — tas ir jautajeens, us kuru nahkamiba atbildehs. Ka leekahs, tad Kreeweem Afija pehdeja laika jau til dauds palihga-pulku peenahfufchi, ka peetiks Kars'a un Erzerumà zeetofschuus aplehgeret un Ismaeli Pascha masakais aifla- wet, ka wifsch newar ne weenam ne otram no scheem zeetofschu²em palihdsibu sneegt. —

Par Kaukasijas dumpi raksta is Tiflisa 16. oktobri, ka Dage- stanas dumpneeki wairaf weetas stipri fakauti. Wineem kritufchi 100 wihru un 60 kufufchi fakerti. —

Siropas Turzija diwi leelaki kara-darbi no generata Hurko pee²sh- mejami. Birmà reisà wifsch Turkus fakawis pee Gorni-Dubnia- kas, 12. oktobri un otru reis pee Telifchas, 19. oktobri. Schih² abas uswarefchanas naw notufschas bes afins isleefchanas, bet tomehr winas naw pahraf dauds makfajufchas un ir tiktah² no leela fwara, ka zaur tam tas wifuf pehdejais zesh Kreewu rotas kritis, par kuru Ofmanis Pascha wehl wareja zeret, paschà pehdeja brihdi, kad jau postis un pafufschana preefch azihm redsami, is Plewnas us deenwideem isfpruft; tapat Plewna lihds schim wehl wareja no tahs pufes kaut kahdu

palihdsibu fagaidit. Bet tagadin ari schi pehdeja zeriba „pa galam.“ Zif Turku peeminetas kaujas sawangoti, redsams is tuwafahm finahm par schim kaujahm. Generals Hurko zaur sawahm ahtrahm usbrufschanahm Turkeem tahdas bailes eedfinis, ka Scheflets Pascha steigfchus ween Radomirzi atstahjis un ar 12 taboreem (rotahm) us deenwideem aishedsis, pee tam tiltu par Panegas-upi (eetel Iferà) atstahdams nenopofitu, ko ari Kreewi tuhlt sawa fargafchanà paneh- mufchi. — Par Plewnas apzeetinajumeem wifas sinas teel loti ftepeni turetas, taddeht no tureenes ne ka flaidra schim brihsham nesin, bet tiftlihd² kas fwarigats tur notiks, tad sinams Waldiba par to tuwafas sinas dos. — Suleimanis Pascha efot no Lom-upes atpakaf wilzees un it ihpafchi Rasgradè un winas apfahrtne sawu armiju nostahdijis.

Schih² nedelas tuwafas sinas no kara-laukeem flan ta:

a) Siropas Turzija.

Peterburgà, 18. oktobri, agri. (B. B.) 16. sch. meh². mufhu gwardes pulki, sem generata Hurko komandas aplenja Telifchu pee Sofijas schofejas (leelzeta), kuras aishahwetaji, 7 Turku infanterijas tabori (pulki) ar 3 leelgabaleem peh² diwi stundu kauschanahs padewahs. Pee tam kufwa sawangoti Ismaels Hakti Pascha un 100 ofizeeri. Is infanterijas mums pee tam krita 1 un eewainoti kufwa 15, is ulaneem eewainoja 6 ofizeerus un 50 faldatus; pee zitahm kara-pulku nodafahm pametumi loti masi.

Peterburgà, 20. oktobri. Is Bogotas wafar schahda fina peenahfufe: Tanis kaujas 12. un 16. sch. m. pee Gorni-Dubniakas un Telifchas kufwa sawangoti 13 Turku infanterijas tabori (kara- pulku nodakas) un 5 eskadrones kawalerijas; 7 leelgabali un 1 karogs krita mufhu rotas. Schinis kaujas kufwa pawifam sawangoti 7000 Turku, stary teem atronahs 2 Paschas, 200 ofizeeri, 3 Angli un 1 Franzufis. Scheflet Pascha ar 12 taboreem aishgha is Radomirzes. Mufhu kawalerija dsenahs wianam pakaf.

Peterburgà, 21. oktobri, no rihta. Tai kauja pee Telifchas weeno ulanu rota fakawa it pawifam 150 Paschibofufus un Tcher- kesus, pee tam us mufhu pufi 52 wihrus eewainoja. — Prinzijs Al- berts no Salfchu-Altenburgas kufwa weegli eewainots.

b) Afijas Turzija.

Peterburgà, 18. oktobri, pr. pusb. „Golofam“ sinots is Wi- finkiojas 17. oktobri: Generals Heimanis saweenojahs ar Generali Tergufafowu un trentà Ismaeli Pascha. Scho nakti abi pawadija eefch Hasan-Kalejas. —

Peterburgà, 19. okt. agri. „Golofa“ telegrams is Kirikbaras no 18. sch. m. Kagifmane no mufhu pulkeem eewemta un tur Kreewu waldiba eewesta. Islihgshana par Kars padofchanos ir atnesta, pilsehta no wifahm pufehm stipri eeflehgta un winas apfchaidifchana eefahhta.

Peterburgà, 20. oktobri. Is Wifinkiojas (Afija) sino no 18. oktobra. Wafar generals Heimanis sinoja schurp is Reprifikiojas, ka no 26. sch. m. wina kawalerija kopà ar generata Tergufafowa kawaleriju dsenahs Muktara Pascha pulkeem pakaf, kas aif Reprifikiojas atfahpajahs. Generata Tergufafowa infanterija dodahs us preefchu, lai saweenotos ar Heimana pulku.

Wisjaunakās sinas un telegrami.

Peterburgà, 22. oktobri. Is Wifinkiojas no wafar beenas sino: Peh² tam tad Generata Heimana preefchpulki 16. oktobri bija eenehmufchi Reprifikioju, mufhu pulki dsinahs eenaideetam pakaf un nakti eenehma eenaideeta biwnatu (ahtrumà eetaifits faldatu lehgeris us kaja lauka. Red.). — Hasan-Kaleja no mufhu pulkeem eewemta. Generata Heimana un Tergufafowa pulkus fapufze pee Deme-Boguna, kaluzeta, kur eenaideets lehgeri nometees. Kreewu pametumi pawifam masi.

Peterburgà, 22. oktobri, wafarà. Tetewinu ar 7 leeleem un 30 maseem apzeetinajumeem eefaraja Generals Karzews, pee tam dauds schaujama, kara- un ap- lehgereshanas materiala un leels pulks lopu mufhesu rotas krita. Mufhu pametumi naw ne zif leeli. Wafar nakti Turki atstahja sawus apzeetinajumus pee Dolni-Dub- niakas un aishwillahs atpakaf us Plewnu. Mufhu pulki Plewnai jo wairaf tumo- jufchees; infanterija (tahsneki) eenehma Lufowizu.

Peterburgà, 24. oktobri, no rihta. Is Medowanes sino no 22. oktobra: Wafar kahds Turku bars, 400 lihds 500 wihru leels, usbrula mufhu apzeetinajumam pee Martanes, bet peh² 3 stundu kauschanahs winas atfita atpakaf. Turkeem dandf kruitufchu un eewainotu, mufhu pametumi turpreti masi. Weena dragoneru eskadronè atnema Turkeem pee Dschuralowas 100 prowianta ratu un leeli pulku barotu lopu. — Generals Tcherewins eenehma Pefhternu, pa kreiso rotu no schofejas, kas us Sofiju wed, un saweenojahs ar generata Karzewa pulkeem, kas Turki- fsworu eenehmufchi. Datas no Tcherewina pilleem, Turkeem pakaf dsihdamahs, pahrgahja par Jabloniza kalna-zetu. —

Peterburgā, 24. oktobri, watarā. „Walds Wehstn.“ atronahs šchahds telegrams is Wisintiojas no 30. oktobra: Pēc Kajan-Kalejas samangoja 1. Pajcha un lahdus 120 Turku saldatas. Nahkoschās deenās no mums lahdū 500 Turki klūs aprakti; muhseju rokās krita tee no wineem atstahči erotschi un schaujamajs. — Kars ir loti zeeti eeslehts; preti zeetolščina apzeefinajumeem us richteem eesahktas aphege-reščanas baterijas uswest.

Londonē, 21. oktobri. Angļu misteelatar awisei „Times“ raksta is Birlines: Pehz tam lab Kreemi to weenigo zetu usnehmuschi, kas war aifwesti us Plewnas eemščanu, no dachahm pufehm gatawojahs us meera tairiščanu, til lihds lahdā kauja buhs notifse, kas weenai waj otrai kaza partijai lahdū leelatu pahřwaru dod. It ihpašči Anglija klauščina pee Ciropas leelwalstihm waj winas domā, ka buhtu pareifi un la waretu ar sekmi lardomas partijās us meeru samebinat us Konstantinopolēs konferenzes programa pamateem, bet Anglijai mas zerbis, schint sinā flaidras atbilbes dabuht, lamehr Kreemi naw lahdā kauja leelistam uřwarefuschī waj titufchi uřwareti. —

Rahdai žitai Angļu awisei „Daily News“ raksta 24. oktobri par Karsa aphegeřeščanu, ka Turteem mas zerbis, mineto zeetolšni žitnezit ilgi aifstahwet. Prozwianta esot Karsā loti mas, šlimu un eemainotu pee 4000. Waktas truhstot pawisam.

Rahdai Wihnes awisei 21. oktobri is Simnizās sinota ta paruna, ka no Kreemu pufes pee tam strahdajot, femiščnu (Baltana) armiju isrihtot, kura buhšchot 70,000 wihru stipra buht, un weht, eelam seema eestahj, eeschot par Baltana kalnu pahri tairni us Adrianopoli un raudsiščot us schahdu wihři kazu pabeigt, nemaš negaidot lihds Plewna krituse un kas iřnahšs starp Trona-mantineela armiju un Suleimani Pajcha.

Kars'u eeslehdš generalš Loris-Melitows ar 36,000 wihru. —

Ahřemju awiseš weht atronahs schahdas wisjauatās sinas no Aštjas kaza-kaula. Kreemu kawalerija esot Kurudschuto patlaban šafneegufe. t. i. to pehdejo pilssehtim 18 weskies preešč Erzeruma. Rahda žita sinā štan, ka 4 Kreemu diwřijas eijot teelcham us Erzerumu un ka schahs pilssehtas eedřihwataji to leelā štaitā atstah-jot. Ar 2000 weegli eemainotu esot is Erzeruma aifwesti un tuwatās apstahřeřās pilssehtās ispaliti; 2800 gruhči eemainoti palifuschī atpataf.

Naudas-papihru zenas 26. oktobri.

I. 5% Kreemu premijas aifseenejums	214 rub.
II. 5% „	207 1/2 „
Rihgas komerz-bankas akzijas	89 „
Rihgas-Dinaburgas dš. zeta akzijas	147 „
Baltijas dš. zeta akzijas	93 „
5% infriřijs 5. aifseenejums	96 „
5% walfis-bankas biketes, I. isdofsch	96 „
5% Widsemes kihlugrahmatas, usřafamas	100 „
„ „ „ ne-usřafamas	100 „
4 1/2 Kurjemes kihlugrahmatas, usřafamas	100 „
5,0 „ „ „ ne-usřafamas	100 „
5% Rihgas-Zelgawas dšelszeta akzijas	121 „
Kurjemes pilsehtu namneku beedribas kihlugrahmatas	86 1/2 „

Indeles šinas.

Schinis deenās malkaja:

Sinu sehklas	900—1400 kap.
par mehru rudju (120 mahřz.)	300—325 „
„ „ meeschu	225—325 „
„ „ auřu (75 mahřz.)	150—170 „
„ „ kweešču (128 mahřz.)	500—550 „
„ „ širau	250—300 „
„ „ wihřu	250—300 „
„ „ muřu šiku, masee	14—25 rub.
„ „ „ leele	25—30 „
„ „ birkawu šahs	950—1000 kap.
„ „ rudju milteem (100 mahřz.)	275 „
„ „ ar kweešču milteem (100 mahřz., I. sortes)	500—550 kap.
„ „ podu (20 mahřz.) tabaka	90—100 „
„ „ „ šweesta	650—700 „

Abildošchais redaktors un isdewejs G. Mather's.

Sludinajumi.

Schuwamas maščines,

ar rotahm tā ari ar kahjahm dřenamas, pahřdod lehti un uř apgalwořčanu

Zieglers un beedris,

Rigā, Pils-eelā Nr. 19.

Zelgawās 1. gildes kopmanis

Robert Herzenberg's

peedahwā šawā wifadi pilnigā maunfatures preešču leģeri wifadas šortes wilnas un šihda-drahnas, tā ari eesch- un ahřsemju andeklus un K. un S. Popowa tehju par lehtahm un weem par wifahm reifahm uřazitahm zenahm.

Zeel- un šihl-andele pajcha namā,

Zeelajas- un Katoku eelas šuhri. [1-1]

Schahda jauna grahmata ir manā apgahdeenā tagad pat tā iřnahkufi un wifās grahmatu pahřdotawās dabujama:

Wadonš Ortografijas

mahžibā tautas školahm.

Zelgawā, oktobri 1877.

E. Sieslaks,

gramatu- un bilšču- drukatajs.

Daru žaur šcho šinamu, ka es Šaldū šawā namā wilas kahr-ščamo maščini esmu eeriktejis un wilu preešč kahrščanas peenemu. Luhdsu toš, kam wila kahrščama, lai mani apmeklē. Tad weht buhs drihs pee manim patent-maščine ussteleta kur wadmalu preešč prefeščanas un defateereščanas peenemšču; apšolu, ka katrs ar manu darbu warehs pilnā meerā buht.

[2-1]

G. Trach.

Sludināšana

Žaur šcho daru šinamu, ka mans pehrweščanas, špeeschanas, un wadmalu welščanas fabrikis atrodahs Katrines eelā Nr. 14 Zelgawā un luhdsu wifus zeenijamus Lauzineekus, kas lihds šchim šawu uřtiziibu man dahwinajuschī, aridšan us preešču mani ar šawam apšteleščanahm eepreezinat.

[3-1]

J. G. Steikowsky.

No Turgeem 1878 g.

tits pee Waktas kreises, Gulbenes draudse, Stahmereenes muščas peederiga puřmuščā

Konstanzenhof

ar 350 puhraweetahm tihroma semes uř rentes isdot. Tuwatās sinas dabujamas pee VII. Žehju draudses-teefas kunga

[2-1]

J. Gaehgens
Mahlumuiščā.

Rihgā pee A. Dihriķa, J. Kapteina, Zelgawā pee S. Alunana un J. Šchablowsta u. p. ir dabujami; Raudsītes Matija dšejoli II. par 40. I. gab. A. Puščlina Guhštītāis Kaurkāš, Raudsītes Matija pahřzelts 25 I. gab. [1-1]

van Dyk,
Rihgā,
leelā šmušču eela
Claytona
lokomobiles, kuč.
maščines,
Packarda
superfjats

un wifabas žitas laufšaimn. maščin. rihřitu.

Šaweem klientem daru šinamu, ka tagad dšwoju pilssehtas Raktseelā Nr. 7

2 trepes

augsti un usnemos tiřlas kriminal- tā ari primat-šuhdřibu weščanu

F. Steere,

[1-1] hofgerichtes un rahtes adwotats.